

MINIATIS

LAIKRAŠTIS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

№ 66 (303)

Memmingenas, 1947 m. birželio 19 d.

II metal

Sovietai atmeta kaltinimus

Sviridovas atsako į notą. Koalicinė vyriausybė esanti sudaryta konstituciniu būdu. Įvykiams ištirti komisija nebus sudaryta. Nagy ir Varga traukiami teismo atsakomybėn.

Budapeštas (Reuter). Britų pasiuntinio M. Petersono asmeniškai pasitarimai su Molotovu, britų manymu, yra pasibaigę nepatenkinamai. Vašingtone buvo paskelbta, kad Sovietų s-ga dar neatsakė į JAV notą, kurioje Sovietų s-ga yra kaltinama sulaužymu Jaltos susitarimo. Tos notos nuorašai buvo pasiųsti Didž. Britanijos ir Vengrijos vyriausybėms. UP praneša, kad vengrų laikraščiai dar iki šiol tos notos negalėjo paskelbti. Atrodo, kad tai bus padaryta kartu su rusų atsakymu.

Londono gerai informuotose diplomatinioje slouksniuose kalbama, kad Petersono ir Molotovo pasitarimų metu buvo prieita prie didesnio klausimų komplekso, negu pirmiau buvo manoma. Reuteris praneša, kad Anglija ir JAV dabar jau esančios pasiruošusios imtis priemonių prieš išplėtimą sovietų įtakos Rytų ir Vidurio Europoje.

Birželio 11 d. abiejuose britų parlamento rituose įvyko debatai dėl susidariusios Vengrijoje padėties. Debatus pradėjo lordas Tempelwoodas ir pažymėjo, kad jei rusų įstaigos nepritaria trijų vyriausybių komisijai sudarymai Vengrijos įvykiams ištirti, tai tas klausimas turėtų būti perduotas Jungtinių Tautoms.

Lordas Vansittartas perskaitė jam atsiųstą buvusio vengrų ministerio pirmininko F. Nagy laišką, kuriame sakoma, jog Sovietų s-gos tikslas yra sugriauti Vengrijos demokratiją ir pavesiti ją kraštą komunistų saulei. Panaši akcija esanti numatyta ir kitose Pietų Europos kraštuose.

Vyriausybės vardu į paklausimus atsakė lordas Pakenham ir pažymėjo, kad Molotovas anglų pasiuntiniui Maskvoje išreiškė Anglijos apkaltinimą dėl kišimosi į Vengrijos vidaus reikalus. Tuos tvirtinimus lordas Pakenham pavadino „teisybės iškraipymu“.

Buęs ministeris pirmininkas F. Nagy su visa savo šeima specialiu lėktuvu iš Sveicarijos išskrido į JAV. Atvykus jie gaus diplomatinis pasus ir skaitysis kaip „ypatingi lankytojai“.

Budapeštas (Dena). Generalas Sviridovas, sovietinis pirmininkas Vengrijos sąjungininkų kontrolinėje taryboje, šeštadienį paskelbė notą, kurioje atmetė amerikiečių protestą dėl Vengrijos įvykių. Savo atsakyme jis nurodo, kad negalės pritarti amerikiečių nuomonei, jog vyriausybės pasikeitimas Vengrijoje įvykęs dėl mažumos spaudimo ir prieš vengrų tautos valią. Tą amerikiečių nuomonę jis pavadino išvaizdavimu. Kabineto krizė esanti atsiradusi todėl, kad buv. ministeris pirmininkas Nagy, nežiūrįnt vengrų vyriausybės ir smulkiųjų ūkininkų partijos raginimų, atsisakė grįžti į Vengriją. Visų partijų koaliciniu bendradarbiavimu, krizė buvusi konstituciniu būdu pašalinta. Naujosios koalicinės vyriausybės politinis sąstatas esąs lygiai tas

pats kaip ir buvusiosios, tikslai esą įvykę personalinių pasikeitimų. Vengrų tautos didžioji dauguma naujam kabinetui esanti išreiškusi pasitikėjimą, kas aiškėja iš tautinio komiteto deklaracijos, kurią esą pasirašė vengrų respublikos prezidentas ir koalicinių partijų lyderiai.

Savo notoje Sviridovas toliau pareiškia, kad amerikiečių notoje jis išžūri mėginimą remti žmones, kurie palaiko ryšį su užsienin pabėgusiais sąmokslininkais. Sviridovas esąs įsitikinęs, kad amerikiečių vyriausybės priekaištai yra nepamatuoti, nes nieko nesą įvykę prieštarautų Jaltos susitarimui. Tvirtinimas, kad sovietų vyriausybė kišasi į vengrų vidaus reikalus esąs tik grynas speliojimas. Dėl tų motyvų jis negalės pritarti siūlymui sudaryti trijų didžiųjų valstybių komisiją Vengrijos įvykiams ištirti, nes, jo manymu, tai būtų nedovanotinas įsimašymas į Vengrijos reikalus.

Reuterio korespondentas iš Budapešto praneša, kad paskelbimas amerikiečių notos bei gene. Sviridovo atsakymo į ją Budapešto gyventojų tarpe sukėlė nusistebėjimą ir susijaudinimą. Sviridovo pareiškimas, kad tautinis susirinkimas naujam vyriausybei esąs išreiškęs pasitikėjimą, laikomas didele staigmena, nes tuo reikalu dar nėra buvę balsavimo, o be to, iš praėjusią savaitę opozicijos lyderių pasakytų kalbų esą paaiškėja, jog vienbalsis pasitikėjimo išreiškimas vargiai esąs galimas.

Vengrų teisingumo ministeris pavedė valstybės gynėjui iškelti bylą buv. ministeriui pirmininkui Nagy ir parlamento pirmininkui Vargai. Byla bus svarstoma valstybės tribu-nole.

Sovietų pasiūlymai dėl atominės energijos kontrolės

Naujorkas (DPD). Jungtinių Tautų atominės energijos komisijoje sovietų atstovas Gro myko išdėstė naują tarptautinės atominės energijos kontrolės planą, kuris reiškia ligišiolinės sovietų laikysenos pakeitimą. Jis padarė šitokius pasiūlymus.

Sudarydamas griežtos tarptautinės kontrolės tikrinti įrengimams ir įmonėms, kur gaminama svarbiosios medžiagos atominė energija gauti ir kur gaminama pati atominė energija. Sudarymas tarptautinės komisijos atominėi energijai kontroliuoti, kuri veiktų Saugumo Tarybos rėmuose. Komisija turi turėti savo inspekcijų aparatą, į kurį įeity ir JT atominės energijos komisijos nariai. Nustatytais laikotarpiais komisija turėtų tikrinti atominės energijos gaminimo įmones, o taip pat suregistruoti jau turimus atominės energijos išteklius. Ta pati komisija turėtų rinkti medžiagą apie kasyklų produkciją ir apdirbimą tų medžiagų, kurios turi atominės ener-

Bevino pasaulinio parlamento idėja

Svarbi Bevino kalba. Jis palankiai vertina Marshallio pasiūlymus. Tarsis su Prancūzija.

Londonas (DPD). Britų užsienio reikalų ministeris užsienio spaudos sąjungoje, dalyvaudant svetimų valstybių atstovams, pasakė kalbą, kurioje išreiškė pritarimą steigti tiesiogiai išrinktą pasaulinį parlamentą.

Tokios yra jo kalbos svarbesniosios mintys:

„Tas parlamentas turbūt mano gyvenime nevirš tikrenybe. Tačiau jo steigimą aš remsiu visais būdais. Aš esu įsitikinęs, kad paprasti žmonės pasaulyje niekuomet nenori karo. Betgi dabar taikos sudarymas niekuomet nebuvo toks sunkus, kaip šiandien. Ši kartą tas liečia visą žemės rutulį. Visas pasaulis turi būti naujai atstatytas ir naujomis pažūromis tvarkomas. Bet jei visa tai, ką mes iš-atvilgio į šį tikslą svarstome, virs propagandos įrankiu, arba jei vienas arba kitas ministeris mėgsta geriau ilgą kalbą kalbėti, negu į problemas objektyviai žūfūrėti, tai man kelia baimę, kad mūsų uždaviniai dėl pasaulio taikos sudarymo kaskart vis labiau yra apsunkinami.“

Mes, britai, kiekviename reikale esame pirmieji — ir galima sakyti — tik paskutinięjį pasitraukiame. Todėl mums pasidarė sunku išlaikyti savo ūkiškąsias ir finansines pozicijas. Bet jei kartais kam nors pasaulyje atrodo, kad jau D. Britanija eina prie galo arba guli ant žemės, tai prašau jus, spaudos specialistai, išblaškykite tas mintis.

Kai aš prisimenu Marshallio kalbą, kurią jis pasakė Harvardo universitete*, tai man atrodo, jog ji gali būti laikoma viena iš didžiausių kalbų pasaulio istorijoje. Kitoms tautoms aš galiu tik tiek pasakyti, kad jei JAV stato tiltą Rytams ir Vakarams sujungti, tai būtų neatsakominga dėl ideologinių arba dėl kitų įsitikinimų pulti JAV, iš užpakalio.

Mes D. Britanijoje stengsimės surasti geriausią kelią iš Jungtinių Amerikos Valstybių duoties nurodymams įgyvendinti. Tas reikalu mes turime susitarti su Prancūzija. JAV, D. Britanija ir Prancūzija geografiniai beveik yra vienoje linijoje, todėl turi ir bendrų interesų. Prancūzija atsidūrė dideliose sunkumuose. Jos ūkiškasis būvis yra reikalingas atsistatymo savomis jėgomis. Aš tikiu, kad susivienijimas Prancūzijai sužadintų tiek pasitikėjimo savimi, kad ji vėl pasidarytų pasaulio civilizacijos vadovu. D. Britanija yra pasiryžusi tartis su Prancūzija ir su kitomis tautomis dėl JAV pasiūlymų gerinio įgyvendinimo.“

Baigdamas savo kalbą Bevinas kreipėsi į spaudos atstovus, ragindamas juos teisingai perduoti nuomones ir žinias. Taip pat jis pažymėjo, kad spaudai tenka didelė atsakomybė taikos reikale.

*) Žiūr. „Mintis“ Nr. 62 š. m. birželio 9 d.

Vašingtonas (DPD). Britų atstovybė Vašingtone užmezgė ryšį su JAV užs. reikalų ministerija ir ieško keliu, kaip JAV užs. reikalų ministerio Marshallio atsisaukimas dėl bendrojo Europos atstatymo turėtų būti įgyvendintas. D. Britanija deda pastangas gauti smulkesnių paaiškinimų dėl Marshallio siūlymų. Manoma, kad Londonas imsis pozityvių žygių Europos kraštams „suglaudinti“.

Naujorkas (Dena). Šeštadienį „New York Times“ paskelbė vedamąjį pavadinimą „Didž. Britanija perima vadovybę“, kuriame vertina Bevino klabą. Laikraštis rašo, kad niekas negali aiškiau atvaizduoti kokias dideles vil-tis D. Britanija deda į Europą, kaip tas entuziazmas, su kuriuo Bevinas sveikino užs. reikalų ministerio Marshallio išvedžiojimus Harvardo universitete.

„New York Times“ toliau rašo, kad jei Jungtinėms Amerikos Valstybėms reikėtų nugalėti komunizmą, tai tas gali būti pasiekta tik užtikrinus laisvę ir pakėlus gyvenimo standartą nekomunistiniuose kraštuose.

Londonas (BBC). Bevinas su kelias savo patarėjais lėktuvu atskrido į Paryžių. Jis tarsis su Bidault dėl Amerikos pažadėtos paramos. Išlipęs iš lėktuvo jis pareiškė, jog atvykstas ne politinių skirtumų aiškinti, bet ūkio planui sudaryti, kurio rėmuose turėsianti tilpti JAV pagalba Europos atstatymui. Prancūzijos prezidentas Auriol taip pat pasisakė už Prancūzijos dalyvavimą JAV pasiūlytame Europos ūkinio atkūtimo planavime. Nei Prancūzija, nei D. Britanija negavo iš Sovietų Sąjungos atsakymų į savo siūlymus prisidėti. Sprendžiant iš vakar dieną „Pravdoje“ tilpusio vedamojo, nelaukiama kad sovietų atsakymas būtų teigiamas.

Dean Achesonas dėl santykių su Sovietų Sąjunga

Londonas. BBC pranesimu JAV pasekretorius D. Acheson vėl kalbėjo dėl santykių su Sovietų s-ga ir dėl taikos sudarymo perspektyvų. Jis pažymėjo, kad Sovietų s-ga sulaužė Jaltos ir Potsdamo susitarimus ir dabar stovi skersai kelio sudaryti pasaulio taikai. Visuose Sovietų s-gos užimtuose kraštuose stengiamasi įvesti režimas, kur mažuma valdo daugumą. Naujaisi tų kraštų pastangų pavyzdžiai yra Vengrija ir Graikija. JAV turi nešti atsakomybę už teisingos ir pastovios pasaulio taikos sudarymą ir Atlanto Chartos principų įgyvendinimą.

T R U M P A I

* Prancūzų parlamentas vienbalsiai rati-fikavo taikos sutartį su Italija. (UP)

* Prezidentas Trumanas grįžo iš Kanados į Vašingtoną. (UP)

* D. Britanija ir Italija pasirašė sutartį, kad laike 90 dienų po taikos sutarties ratifi-kavimo anglų kariuomenė bus atitaukta iš Italijos. (AP)

* Graikų krašto apaugos ministeris pašau-kė 20.000 naujokų. Kiti 20.000 bus pašaukti rugpiūčio mėn. Tuomet graikų kariuomenė padidėsianti iki 150.000 vyrų. (Dena).

* Irako senatas ratifikavo draugingumo su tartį su Turkija. (NZ)

Londonas (BBC). Dėl jūrininkų streiko JAV sustabdomas anglies išvežimas į Europą. Streikuojantieji jūrininkai reikalauja 20% algų pakėlimo

Dėl įvykių Sinkiang provincijoje

Nankingas (UP/NZ). Generalissimus Čang-kaišekas pavedė krašto apsaugos ministeriui eskirti Sinkiang provinciją ir ištirti ten esančią padėtį. Pirmosiomis birželio savaitėmis vienas mongolų dalinys peržengė Kinijos sieną ir todėl prie Peitašano įvyko susirėmimų. Kinija yra pavedusi savo pasiuntiniams Sovietų Sąjungoje ir Orujoje Mongolijoje pareikšti protestus dėl „invazijos į Kinijos teritoriją“. Maskvos radijas paskelbė, kad kiniečių tvirtinimas dėl dalyvavimo sovietų lėktuvų šiame konflikte neatitinkas tikrenybei ir esąs „provokacinis išradimas“. INS praneša, kad JAV vyriausybė yra padariusi žygių šiam įvykiui ištirti. AP praneša, kad toje vietoje esą atrasti uranijaus ištekliai.

Oruja Mongolija susidarė 1924 metais kalp „Mongolų liaudies respublika“. Kinijai ir Sovietų s-gai susitarus, buvo įvykdytas tautos atsiklausimas, per kurį mongolai pasisakė už nepriklausomybę. 1945 m. Kinija ją pri-pažino nepriklausoma valstybe. 1946 m. Sovietų S-ga su šia liaudies respublika sudarė draugingumo ir savitarpinės pagalbos sutartį.

Balkanuose incidentai dažėja

Belgradas (Dena). Jugoslavijos atstovui prie Jungtinių Tautų buvo pavesta kreiptis į Saugumo Tarybą ir prašyti skubiai ištirti vie-

toje prie graikų — jugoslavų sienos įvykusį incidentą. Iš praėjusį penktadienį Belgrade paskelbto komunikato aiškėja, kad du graikų lėktuvai esą įskridę į Jugoslavijos teritoriją ir kulkosvaizdio ugnimi esą užmušę du pasienio sargybinius ir sužeidę vieną telefoninką.

Graikų vyriausybė įteikė JT Balkanų komisijai Salonikuose protestą dėl, praėjusį penktadienį įvykusio, 300 sukikėlių užpuolimo graikų kariuomenės vieneto prie graikų — jugoslavų sienos. Kartu graikų vyriausybė paaiškina, kad gandai dėl graikų lėktuvų apšaudymo jugoslavų pasienio sargybinių esą pramanyti.

Smežlia vieni kitus

Maskva (Dena). Sovietų vyriausybė paskelbė komunikatą ir daro priekaištus britų pasiuntiniui Maskvoje dėl jo pareiškimų, kuriuos jis padarė britų vyriausybės vardu ryšium su Vengrijos įvykiais. Šį žygį sovietai skaito „nevykusiu mėginimu kištis į Vengrijos vidaus reikalus“. Molotovas yra išsireiškes, kad nekorektiški metodai, kuriuos norima prikišti sovietų įstaigoms Vengrijoje, yra charakteringos britų įstaigoms kurie tačiau sovietiškomis įstaigoms esą visai sve-timi.

gijos. Jei atsiranda įtarimas dėl susitarimų pažeidimo, komisija turėtų daryti tyrimus o kartu ir pasiūlymus dėl atominų medžiagų saugojimo.

Toliau rusų pasiūlymus numato komisijai laisvą priėjimą prie visų įmonių, kur gaminama atominės energijos žaliavos. Komisijai reikalaujant, kiekviena vyriausybė turi tiecti žinias apie atominės energijos pramonės veikimą, o taip pat komisija gali tas žinias tikrinti. Atominės energijos panaudojimo reikalams, kiekviena valstybė turi turėti neap-režtą teisę vykdyti mokslinius tyrimėjimus. Bet komisija turėtų būti informuojama ir apie tuos tyrimus, kad galėtų nuolat sekti naujuosius išradimus.

Be to Gromyko pasiūlė sąlygą, kad pirmiausiai turi būti pasirašyta ir ratifikuota sutartis dėl uždraudimo atominų ir kitų mašinio naikinimo ginklų. Tik šią sutartį sudarius čia išdėstyti sovietų pasiūlymai skaitosi galiojančiais.

Zimovai tvirtina, kad dabartiniai rusų pasiūlymai dėl tarptautinių inspekcijų yra daug toliau siekia, negu tai iki šiol buvo, bet jie toli gražu skiriasi nuo amerikiečių pasiūlymų. Taip pat yra nurodoma į tai, kad rusai siūlo nesupratimus dėl susitarimų pažeidimo perduoti spręsti Saugumo Tarybai, kur didžiosios valstybės turi veto teisę. Ir šiame klausime amerikiečių pasiūlymai yra kitoniški.

Sis naujasis sovietų planas yra perduotas aptarti pakomisijose.

Sovietinio „roboto“ šūviai

Viena (Dena). Svedų labdaringos organizacijos vedėjo pavaduotojas, Dr. Karlsson, važiuojant iš Pressburgo (Vengrijoje) į Vieną savo automobilyje buvo nušautas. Tame pačiame automobilyje buvęs tos organizacijos vedėjas Dr. Arneus, buvo sunkiai sužeistas.

— Sovietų vyriausybė išreiškė apgailėstavi-mą dėl nelaimės su švedų labdaringos organizacijos vedėju pav. A. Karlsson, kuris bir-želio 12 d. buvo rusų kareivio nušautas prie Vengrijos — Austrijos sienos. (NZ).

Danai dalyvauja okupacijoje

Hamburgas (Dena). Pirmasis motorizuotas danų karinis dalinys, skirtas Vokietijos oku-pacijai, birželio 6 d. atvyko į Oldenburgą. Iš viso turi atvykti 4.000 vyrų, kurie užims Oldenburgą — Wilhelmshaveno sritį.

Europos ūkio struktūros pasikeitimai

Europos ūkio struktūros pasikeitimo procesas yra nuėjęs gana toli. Iš vienos pusės matome ūkinio liberalizmo ir demokratinio socializmo metodus ir iš kitos — sovietinės valstybės socializmo tendencijas, kurios kas kart vis labiau plečiasi. Plyšys tarp abiejų galvėjimo metodų yra didelis ir graso išsiplėsti į naują konfliktą, naują jėgų bandymą. Iki pirmo pasaulinio karo Europa išitikinanti laikėsi senųjų konstitucijos pagrindinių principų — ji respекtavo privačios nuosavybės teisę ir pripažino konkurencijos bei privataus verslo neliečiamybę. Laissez faire — laissez passer principas nustatė Europos ūkio pagrindines linijas ir išugdė dėsnį, kad valstybė ir visuomenė neturi teisės kištis į ekonominį gyvenimą, nes tik tokiu keliu pasiekiamas ekonominė pasaulio harmonija.

Pasauliniai karai šias aplinkybes pakeitė. Iykyko dideli struktūriniai pasikeitimai visose gyvenimo saktose. Šių dienų žmogus, atrodo, yra priėjęs įsitikinimo, kad jam yra leista dalyvauti ne tik valstybės politiniame gyvenime, bet ir teisę įsikisti į ūkinio gyvenimo tvarkymą. Todėl planingo ūkio būtinumas ir ūkinio gyvenimo normavimas pasidarė neišvengiamas. Laiko dvasiai daugiau ar mažiau seka visos valstybės. Net liberalinė Anglija po pirmojo pasaulinio karo buvo priversta atsistokiti nuo laisvos prekybos programos, nes pasaulinė ūkio padėtis to reikalavo. Šiandien ji yra nuejusi dar toliau.

Šiandien ūkiniam liberalizmui griūvanti ir planingam ūkiui vystantis matome, kad Europos ūkis pradeda eiti kolektyvizacijos keliu. Valstybės socializmo idėjos plačiu mastu naudojamos praktikoje. Esamė liudiniai tokių tempų vystyti privatūs ūkio nacionalizacija. Rusų ūkioje esančiuose kraštuose ji įvykdyta pilnai. Rusų zonoje Vokietijoje nacionalizuoti bankai, apdraudimo b-ės, kaimų kasyklės, sunkioji pramonė. Vakaruose tai daroma su didesniu atsargumu. Prancūzijoje, Olandijoje nacionalizuoti centriniai bankai. Prancūzijoje dar nacionalizuota kaimų pramonė, visuomeninė aprūpinimo šakos, civilinis oro susisiekimas, apdraudimas. Anglija taip pat nacionalizavo — Anglijos banką, oro susisiekimą, kaimų pramonės šakas. Latvija, kad dabartinio parlamento sesijos metu nacionalizuos dar geležinkelius, kanalų tinklus, gatvių susisiekimą, sunkiąją pramonę. Iš to išeina, kad Sovietų sąjga savo ūkinę sistemą primetė Europai. Bet tai tik

iš dalies. Lenkija ir Turkija jau prieš pasukutinį karą plačiu mastu nacionalizavo savo pramonę. Turkija, be to dar nacionalizavo susisiekimą.

Vakaruose buvo nepriklausomų pramoninių luomas, kurie galėjo be valstybės pagalbos igyti kapitalus. Tuo tarpu Lenkijoje ir Turkijoje viduriniojo luomo beveik nebuvo, be to, jie buvo neturtingi, kad privačios iniciatyvos keliu statytų pramonę. Abiems diktatoriams — Pilsudskui ir Atatürkui todėl nieko kito neliko, kaip valstybės lėšomis kurti savo krašto pramonę. Lenkijoje privačiose rankose b. . . tik žemės nuosavybė ir tekstilės pramonė. Bismarko laikais geležinkeliai Vokietijoje perėjo į valstybės rankas. Taip pat Austrija — Vengrijoje geležinkeliai, kaimų pramonė buvo valstybės nuosavybėje. Karo pavojai yra buvę iš dalies pagrindū valstybės intervencijai.

Prieš valstybės intervenciją versluose visuomet nepalankiai nusistatė verslininkai, bet kartu su pramonės išsivystymu jie vis tik buvo priversti nusileisti visuomenėi. Konjunkcijos svyravimo rėmuose per Europą yra persiritusios sunkios ūkinės krizės. Depre-

sija 1928 m. buvo signalas valstybei įsikisti į privatų ūkį. Kad išgelbėtų centrinius ir kitus bankus nuo neišvengiamos katastrofos, atskirios valstybės turėjo perimti bankininkų akcijas ir savo poftelitus. Iykykiai Sovietų sąjgoje taip pat turėjo įtakos politikams ir valstybės vyrams. JAV yra kapitalistinės organizacijos tvirtėliais užtarė. Dėdes Samo krasias negali pakeisti ūkinio planavimo metodu. Ten privati verslai nėra apriboti, visa ten lemia laisva konkurencija ir rinkos dinaminis vystymasis.

Pasauliniu mastu įvykius vertinant, reikia pasakyti, kad iš vienos pusės matome JAV kaip ūkinis laisvės ir kapitalistinės santvarkos saugotoją, iš kitos komunistą kaip valstybės socializmo skatintoją. Todėl suprantama, kad pasaulio žvilgnis atkreiptas į šių grupių gigantinę kovą, kuri dar tebėra neišspręsta.

Iš to turime padaryti išvadą, kad ūkio atzvilgiu Europa šiandien randasi prieš sunkias problemas. Viskas vyksta ne revoliucinių teorijų rėmuose, kaip tai numatė K. Marksas, bet gana ramiai, lėtu evoliucijos keliu.

De Gasperi išreiktas pasitikėjimas

Roma (UP). Naujas de Gasperi kabinetas birželio 13 d. turėjo pirmąjį savo pasisėkimą, kai steigiamasis tautos susirinkimas jam išreikšė savo pasitikėjimą 73 balsų dauguma.

Vašingtonas (N. de F.). Amerikiečių valdžios kontroliuojamo Eksporto — Importo banko prezidentas JAV kongrese pareiškė, kad Italija tikrai tuomet gaus paskolą, kaj ten esama politinis būvis pasidarys „patenkinamu“. Prezidentas nepaaiskino, ką amerikiečių vyriausybe supranta „patenkinamu politiniu būviu“, bet yra manoma, kad paskolai gauti pirmoji sąlyga yra „Trumano doktrinos“ vykdymas. Ji nurodė, kad iš tų 350 mil. dolerių, kuriuos kongresas neseniai pasyke nuo karo nukentejusiems kraštams šelpi, Italija turėtų gauti 150 milijonų dolerių.

* Prancūzų parlamentas vienbalsiai ratifikavo taikos sutartį su Italija. (NZ)

Sprogstamųjų laisvų slūstėjai

Bruselis (DPD). Aukštas belgų policijos valdininkas pasakė, kad Belgijoje sulimū du aamenys, pas kuriuos rasla „sprogstamųjų laisvų“, yra Palestinos „Sterngrupės“ nariai. Sulimūjų pavardės nepaskelbtos, bet tvirtinama, kad viena moteris esanti prancūzų žydė, o jos palydovas esąs rusiškos kilmės.

Amerikos streikai skaičiais

Pastaruoju metu Amerikos spaudoje nuolat pasirodė vis daugiau straipsnių, kuriuose gvilidenamas čia nuolat besireiškiančių streikų klausimas. Nurodoma, kad, jog vien tik praėjusiais metais dėl nuolatinių streikų JAV buvo neisaksta 100 milijonų tonų anglies, nepastatyta 100.000 gyvenamųjų pastatų, nepagaminta 1.500.000 automobilių, neišlieta 10 milijonų tonų pieno ir už milijonines sumas nepagaminta kitų reikmenų. Tad tik per vienerius praėjusius metus streikai JAV ūkiui padarė milijoninių nuostolių.

Toliau nurodoma, jog didžiausias streikų kaltininkais reikia laikyti įvairias darbininkų unijas, kurios sava iniciatyva dažniausiai streikas ir ruošia. Amerikoje streikai dažniausiai ruošiami darbininkams stengiantis iš darbdavių išsikovoti didesnę atlyginimą. Darbininkų atstovams nepavykus su darbdaviu susitarti, pvz., dėl 1 cento už darbą valandą pakėlimo, įvyksta streikas. Či streiko pasekoje nuostolius turi ne tik darbdavys, bet valstybė ir patys dirbantieji, kuriems ne visada pavyksta streikų būdu pasiekti norimo laimėjimo.

Kadangi karo metais JAV žmonėse dirban tiesiems buvo mokami žymiai išpūsti atlyginimai, tai dabar, pereinant į laikos gyvenimą, noroms nenoroms tenka atitinkamai karo metais moketus atlyginimus mažinti, pagreičiu mažinant ir gaminių kainas. Atlyginimų mažinimai dirbančiuose kelia nepasitenkinimą. Jie ir toliau nori gauti aukštus, atseit karo meto, atlyginimus. Prekybininkai taip pat nėra linkę nuo karo metais išpūstų kainų atsistokiti. Priešingai, praėjusiais metais vykusių gausių streikų įtakojė JAV eilė gaminių kainos vėl pradėjo kilti. JAV prezidentas Trumanas s. m. balandžio 21 d. New Yorke spaudoje atstovams pareiškė, jog paskutiniu metu JAV pasireiškias kainų kilimas vedas krasią ir depresiją. Tos kalbos metu Trumanas nurodė, jog 1945 metų produktų kainos Jungtinėse Amerikos Valstybėse pakilo: maistas 36%, drabužiai 24%, baldai 25%, urmu perkami žemės ūkio produktai 40%, statybinė medžiaga 51%. Či uždarbiai nuo to laiko pakelti 32%. Pasak prezidento, dėl kainų kilimo milijonai Amerikos gyventojų teuzdirba pragyvenimui ir negali už kasdieninius produktus mokėti aukštas kainas.

Visa tai JAV ūkinio gyvenimo vairuotojams kelia rūpesčio, kad nebūtu susidūrta su ekonominiams sunkumais. Pramonininkų, prekybininkų ir darbininkų noras galimai daugiau uždirbti kaip tik ir vedas krasią depresijos akystatoni. Amerikoje dabar vyraujanti nuomone, jog prezidentui Trumanui ši nenormali ūkinė padėtis — išpūsti atlyginimai ir kainos — daugiausia kelia rūpesčio. Nūdienis pasaulis stovi totalinės ir socialistinės sistemos varžybų akystaloje. Amerika turinti įrodyti, jog laisva prekyba yra praktiška ir naudinga. Tačiau jei laisvų apsisprendimų kainų kilimas nebūsią įmanū

sulaikyti, tada vis dėlto turėjanti įsikisti valstybė.

Kad nuolatiniai streikai, kaip pastanga daugiau uždirbti, JAV nestumtų į ūkinis sunkumus, Amerikos Atstovų Rūmuose ir be nate ruošiami įstatymų projektai, kuriais nu matoma apvaldyti Unijų savivalviamą. Jei, esą, nepavyksių unijas įtikinti atsistokiti nuo šio žaismo — nuolatinių streikų — turė išsikisti įstatymas, kuris numatys, kokio pobūdžio streikai galimi ir kokie negalimi. Gal

Prilmtas streikus varžas įstatymas

Vašingtonas (UP). JAV atstovų rūmai 320 balsų prieš 79 balsus priėmė „Labour Control Bill“, kuris tam tikrais atvejais, draudžia streikus ir aprėžia profsąjungų veikimą. Tokia didelė balsų persvėra dar 54-iais balsais pervirsija tą balsų skaičių, kurio pakaktu prezidento veto padaryti negaliojanti. Jei jis dėl kokio nors priežastį norėtų šį įstatymą suspenduoti. Amerikiečių profesinės sąjungos padarė daug išlaidų norėdamos vlesąją nuomonę paveikti ir amerikiečius prieš šį įstatymą nuiteikti.

Indijos padalinimo planas priimtas

New Delhi (UP). Po to, kai birželio 9 d. Muzulmonų lyga pranešė vicekaraliui sutinkanti priimti jo paruoštąjį Indijos padalinimo planą, birželio 13 d. ir indų kongreso partija pareiškė galutinai su tuo sutinkanti. Reuters praneša, kad indų kunigaikštijos Travencore ir Haiderabad birželio 12 d. paskelbė, jog jos nori likti nepriklausomos. Feldmarsšalas Montgomery, britų imperijos stabo šefas birželio 23 d. atvyks į New Delhi dviejų dienų vizitui.

Triuksmas Kanadoje dėl 100 lenkačių

Kaip jau žinome iš laikraščių, 100 lenkačių iš lenkų DP stovyklų praėjusią savaitę iš Frankfurto a. M. išskrido į Kanadą. Vos spėjo jos nuvykti į Kanadą, kai dėl to pakilo audra.

Anglų laikraštis „The People“ 1947 m. birželio mėn. 8 d. Nr. 3423 rašo:

„Kodėl tūkstantams britų darbininkų turi būti draudžiama vykti į Kanadą, kada 100 lenkačių paįmama iš darbo stovyklų Vokietijoje ir čia atgabenamą? Tai yra klausimas, kurį kelia supykę kanadiečiai, kada sužinojo apie mergaitėlių atvykimą. Tai yra klausimas, kuris gali pasidaryti valstybinės reikšmės ir išsauti vyriausybės krizę.“

Laikraštis toliau nurodo, kad Ludger Dionne, Kanados parlamento nariui, skundžiantis dėl darbo jėgos stokos savo fabrikuose, pavyko greit gauti leidimą ir vykdyti imigraciją pagal savo schemą. Jo pirmas žingsnis buvęs — nusikristi į Vokietiją išsirinkti tinkamų katalikų darbininkų. Suėjęs į kontaktą su Unijos pareigūnais, nuvyko į lenkų stovyklą ir išsirinko 100 mergaitėlių. Jis prizadėjo joms mokėti po 1 šil. ir 3 pensus valandoje už 40 darbo valandų savaitėje. Besirinkdamas darbininkes, uždaviniuoj kandidatemis įvairūs klausimus, kaip pav.:

„Ar vaikštinėjai naktimis?“

„Ar esi gera katalikė?“

Patikrinus sveikatą, išrinktos mergaitės nuveztos lėktuvais į Quebecą ir apgyvendintos Dionne fabriko priestate. Mergaitėmis rūpinasi vienuolės.

Tik paaiškęjus smulkmenoms apie lenkačių atvykimą ir darbo sąlygas, pradėjo rinktis tirsti debesis, sako laikraščio Kanados korespondentas.

Pirmiausia Kanados parlamento nariai nori žinoti, kodėl atsiradę lėktuvų lenkaitėms vėžti, o nesą transporto priemonių britų vyrams ir moterims, norintiems atvykti dirbti Kanadoje. Darbo sąlygos (50 šil. savaitinė alga, iš kurios atskaitoma 30 šil. už maistą ir butą) esančios verto kritikos. Joms draudžiama tuoktis dviejų metų laikotarpyje. „Ka valieriai“, jeigu jos turėsiančios, gali lankyti priestato salėje ir tik iki 10,30 val. vakaro.

Baigdamas, savo pranesimą korespondentas dar kartą pirštu nurodo, kad Kanada tiesiog šaukianti: „Kodėl britai negali būti nugabenti lėktuvais, jei laivais pervežti yra neįmanoma.“

Paskaicius šį pranesimą, sunku tilam DP spresti ar jau iš tikrųjų taip dėl tų vargšų 100-to lenkačių visą Kanados parlamentas

sukilo, kad net korespondentas kalba apie vyriausybės krizę. Yra žinoma, kad daug anglų nori į dominijas emigruoti, bet trūksta susisiekimo priemonių. Matomai anglų darbininkai, nors ir geriau gyvena, negu kiti kariavusių tautų darbininkai, — iesko visai normalių gyvenimo sąlygų. Anglijai juk labai trūksta darbininkų, pas juos vyksta finzinio darbo dirbti net mūsų (DP) intelektualai. Šis įvykis rodo, jog esant tokiai darbo pasiūlai, Kanadon patekti iš DP stovyklų bus labai sunku. M. V.

J. Svaistas

20

Rasau sau

- A kaip su prancūzų kalba?
- Mon rodosi, kad gerai.
- Puiku! Kame gi tamsta taip gerai išmokai?
- Seimoje. Mūsų visi prancūziškai kalbėjo. Iš mažens gyvenantę turėjom. Vėliau gimnazijoje prisidėjo.
- Turtingai gyvenot?
- Taip, ne prasta. Mano tėvas kunigaikščių kilmės ir caro armijos gvardijos pulkininkas buvo.
- Idomu. Idomu... Dabar malonėsit suteikti apie save tam tikrų žinių, o aš užsirašysiu.

Be įprastinio formalumo, paklausė dar: kokie mudviejų santykiai su valdybės mėnu, seimos būklė, socialinė ir visuomeninė būseną, gyvenamoji vieta ir telefono numeris. Kai reikės, žadėjo pranesti.

Mudvi išsikyrėm gerokai sukrestos. Vilkaitienė degė nekantrumu, kad štai jau tempo tikrenybe sena jos svajonė. Manyje visai kitos stygos suvipo. Pirmiausia, maloniai paveikė, kad tai tikras rusas ir puikus vyras, o antra... Antra — pati nežinau... Taip giliai, tokia kalėdžia viltimi šmėkėlojo mano pasamontė: „O gal čia ir bus tasai Piku Karalius, kuris butininkės kortose lėmė man laimę?“ Visai panąsus į pikų karalių — juodas, ugningom-akim, itališkais ūslukais. Judrus ir energingas, drauge žavios perlinių dantų šypsenos. Tikras pietietis. Matyt, irgi emigrantas — nuo Kaukazo, o gal iš Krymo.

Ilgai, ilgai negalėjau tą naktį užmigti. Gausiomis bangomis užtvimo tolimos praetities atsiminimai. Gyvals vaizdas narė mano laimę ir nelaimę išgyvenimai. Visam, tam drakale nuolat iškildavo neramiausias klausimas: „Pakvies „jis“ mane, ar ne?“ Nujautimas sakė kad taip. Bet argi nujautimas jau tikras faktas? Nujautimas — dažniausiai sukauptas žmogaus noras. O aš taip troškau, tai norėjau nors vieną kartą ilgėliau pasikalbėti dar su“ juo.“

Praėjo pora dienų. Jokio ženklų iš „ten“. Aš ir Vilkaitienė labai neramos ir susirūpinusios. Visai spėlojam ir tariamės. Mūsų teatras, pasak jos, irgi, kaip išmurkdytas. Mat, jis vyriausias iniciatorius ir priežastininkas, todėl jaučia tam tikrą atsakomybę. Režisierius — scenarijus autorius — esa, visur lakšto, telkėjasi ir niekaip nesurandą galų. Turima išpūdzio, kad visās šis reikalas kažkur įkliuvo ir nejudą.

Vis dėlto aš susilaukiau. Paskambino ir pakvietė ketvirtą valandą apsilankyti pas jį. Blaškai, kaip apkvaišius, po savo kambary ir nežinau, ko stvertis, kaip pasipuosti. Nuolat strikčioju tarp spintos ir veidrodžio. Definu vieną, kitą suknią. Čia atmetu, suglostau savo plaukus, čia vėl iškėdenu juos ir plačiau užleidžiu ant kaktos, smilkinių. Valandėlę pažvelgiu į savo akis. Jos skaitėliai spinduliuoja, veidas nušvitęs, gyvesnis. Širdyje aiškiai tvinkni: „Jei tokiu metu pakvietė, aišku — bus laisvesnis ir galėsim ilgėliau pasikalbėti.“

Neapsirikau. Atvykus maloniai pasitiko.

— Prašau, Zinaida Aleksandrovna! Rodos, teisingai pavadinai — nepamiršau dar?

Valandėlę sustoju mano dėmesys ties šiuo seniai girdėtu grynai rusišku pavadinimu: „Zinaida Aleksandrovna“. Padvelkė savasai gimtosios aplinkos gaivumas. Išdrįsau ir jį paklausti, kaip tektu vadinti. Remantai atsakė:

— Grigorij Maksimovič. Taigi... Prašau sėstis ir jaustis, kaip namie. Juk mes bendrojo likimo draugai? Argi ne tiesa? Tokia graži ir plati mūsų tėvyne; o mat... Aleksandrovna, nėra ten mums vietos ir tiek. Dažomė... strikštai, po visą pasaulį. Ir ne greit, matyt, susilauks... s laimės, kada galėsim išvysti savo tėvyne. Klaiku, kai prisimenu... Juk devyniolika metų be tėvynės! Devyniolika metų svėtimiesiems dirbu. Penkiolika metų Prancūzijoje visai vartallojau savo gyvenimą. Dabar štai, jau ketveri metai dirbu šioje vokiečių firmoje. A kaip tamstai, kaip jusų šeimai sekasi?

— Sunku būtų taip staiga ir vaizdžiai viską nupasakoti.

— Žinau ir suprantu. Bet vis dėlto nors būdingai brožuai.

— Mėginsiu. Mes gyvenom Maskvoje. Mano tėvas tebetarnavo armijoje ir buvo 1-jo Maskvos gvardijos pulko vadās. Pirmomis revoliucijos dienomis nieksiškai buvo nužudytas. Grėbė persekiojimas ir visai mūsų šeimai. Aš turėjau tada aštuonerius metus, se-

Dabar be atomo, žinote, nė žingsnio nepadarai. Skaitai laikraštį, o ten pirmame puslapy visame ilgume išsitiesęs atomas; paėmėsi radio aparatą - tuoj ir rėžia lyg surudijusiu skustuvu per ausį: „Atomas, atomas...“

Ir Mr. Trumanas, užsibarikadavęs Jaltos ar Maltos konferencijom ir nesujungiamai jungtinėm tautoms, išbaltintuose rūmuose sėdėdamas, sako: „O, neduosiu atomo... nei energijos negausiu.“ O batiuska flėgmatiskai galanda priautuvą ir, žiūrėdamas į raudoną vėliavą, murma: „Kaip atpiausiu atomą, tai kai skelsiu su kaju, - visį pragaro vėliniai susijuoks.“

Zodžiu, visi sneka apie atomą, lyg tai būtų nematyto dydžio mamutas arba begėmėtas. Tuo tarpu kai jis, rodos, ir už pirmėktą musės akį mažesnis. Ir nenuostabu, kad visokio plauko ir visai beplaukiui galvočiai taip ilgai jo ieškojo. Māt, pasimėta tose laboratorijose tarp visokių ročių, leikų, triubų ir kitokio mokslinio griedžo. Sunku iš tikrųjų. Pavyzdžiui, po bandymų padėdi atomą ant špilkos galo ir žadi pailsėti ar aluoci nutraukti, o tū rymetį šlavėja įsi-smeigė tą špilką į plaukus ir išėjo su visu atomu. Vėl ieškok iš naujo. Ir esū tikras, kad jei tos laboratorijų šlavėjos būtų rūpestin-gesnės, atomą tikrai turėtumėm šimtą metų ankščiau.

Argi nebūtų gerai? Sulaukei žilos senatvės ir žmona tavim nebeatenkinta - nurijai atominės energijos piliulę ir vėl viskas, lyg medaus mėnesys. Arba išsiviręs atomo košes, prisėtei vaikui - jie sau ir lakstė kaip raketos, - žiūrėk rankas susidėjęs ir džiaukis. Radai ant kelio pametą patkavą, skėlei su atomu, ir prašau - turi šokolado, paėmei vietą, skelk ir rūkai sau „Chesterfield“ cigare-tę. Reikia frako į sekmadienį įvykstančias vestuves - paėmė kokią seną mazgotę ir skelk. Garnitūras puikiausias. Arba įsibrį-dai Izaran ar kurion kiton kalnų upėn, skė-lėi, ir čia tau ne vanduo teka, bet geriausias amerikoniškas pudingas.

Ir nerūpētų „Carre“ pakietėliai, belgiški afidavimai, savitarpinė savišalpa nei sąrašai seniems rūbams ir mediniams bėtamis gauti. Ir visokie slapti kalorijų sandėliai nebek-varsintų piliečio pasamonės. Ir spekuliantai liktų tik „staramodnaja viešė.“

Be to, deja, Dievas neleidō gimti rūpestin-gom šlavėjom, o žiūrėdamas į titanišką jau ankščiau minėtų galvočių kovą už atomą, priėjo kompromiso ir sūtkio leisti išvysti šaušles šviesai ir šią ašarų pakalnę genijū mo-teriskame pavidale, a priori, pavadindamas šią stebuklingą mišinį - Madam Kiury.

Taigi, šita įžulioji Madam Kiury nepasi-drovėjo vėrti aštuonių tonų akmenų musą tol, kol pagaliau liko vienas atomas, taip sakant, visame savo nuogume. Bet už tai tas atomas jās ir atsikėršijo - žinote, tik uždėjus ant tos nelaimingos špilkos galo - jis emė ir bėgė-diskai išspinduliavo, paveikdamas įvairiaū-siais būdais visą laboratorinę aplinką.

Pasisekė ar nepasisekė tas jos bandymas, bet zodžiu, pasauliui akys taip ir atsidarė, kaip koks ventilio klapanas, o nežinojimas išsivilpė, lyg sugedęs oras.

Pagavo visą kultūringą ir nusivilizavusį pasaulį bandymų aistra. Neaplenkė ir mūsų kuklaus, lyg vaikučio marškinukai, lagerio. Įsisteigė ir čia net kelios įvairių rūšių ban-

duo- dešimt. Motina paskubomis sugriebė kas vertingesnio, ir vi-sos trys bėgom į Vakarūs. Vargais negalais prisiplakėm ligi Vi-tebsko. Tolesnė kelionė nebeįmanoma buvo. Vitebske stovėjo lie-tuvų batalionas, kuris tuomet kaip ir šeiminkas čia įjutėsi. Vienas to bataliono karininkas daug mums padėjo. Po kiek laiko jis pasipiršo mano motinai. Vargšė motina ilgai svyravo, tačiau, norė-dama mudvi išgelbėti ir nematydama kitos išeitės, kaip ištrukti iš to siaubo, sutiko. Iš tikrųjų, mes laimingai pasiekėm šį kraštą. Bet toliau...

Čia aš nutylėjau, kad tas pats karininkas paskum labai žiauriai apvyklė mano motiną. Kol užteko atsineštų brangenybių, tol linksmai ir plačiai gyveno. Kai viskas buvo išblaškyta, tas mano pėtėvis ne-garbingai pametė mus visus ir vedė lietuvaitę. Gal jis tik dėl tų brangenybių ir buvo susigundęs mano motiną vesti? Žinoma, galėjo būti ir kiti - tautiniai išsikyrimo motyvai.

Toliau bendrais bruožais pasipasakojau aš Grigorijū Maksimovi-čiūli apie save ir savo seserį. Jis klausėsi ir paskum paklausė:
- A ką galvoji dėl savo ateities?
- Tuo tarpu beveik nieko.
- A jei aš pasiūlyčiau mano sekretore būti?
- Nesuprantu, kokią prasmę: čia - laikinai, ar ten vietoje - nuolat?

- Savaimė suprantama, kad tik ten. Ir ne vietoje, bet visur. Mes plačiai važinėjam po visus kraštus.

- O kaip čia Lietuvoj, bus kas daroma ar ne?
- Čia? ...
Jis susiraukė ir nutilo. Po kelių minučių pasakė:
- Dar neaišku.

Tuo metu įėjo puošnus vyras, matyt, kad vokiečiai, su drūta ei-gara ir tokiau pat pilvu, ant kurio galima buvo didžiulį žemės pus-tutulį nubraižyti. Grigorijū Maksimovičį pristatė jį man, kaip savo sėfą, o mane atrekomendavo, kaip būsimą bendradarbę. Aš žinoma, meilai nusišypsojau ir tuo patvirtinau savo sutikimą.

Grigorijū Maksimovičį tuojau išsūkė restorano padavėją ir pa-prašė, kad čia pat paruoštų kavą su likieriumi. Trysės mes šne-kejomės ir po truputį svaiginomės. Prie progos paklausiau, kas nu-matoma dėl ponios Vilkaitienės. Man atsakė, kad nieko.

Po kavos stačiai parėjau į savo kambarį. Kitą dieną, po pietu, išau pas Vilkaitienę. Eidama vis svarsčiau, pranešti jai ar ne,

ATOMAS

Feljetonas

dymų laboratorijos. Seniausia ir savo tradi-cijas turinti kortų megejų įstaiga, mėgstanti jaukius patogumus, savo veiklai būstinę pa-sirinko vonios kambaryje. Plotkininkų ir gandonesių filija susirado prieglaudą koridoriaus viduryje prie popierdešės ir klozetų paraldnių varčių. Samagomėtikų draugija, iš prigimties būdama kuklumo žymeniu apdō-vanota, savo gyvenvietę visai užmaskavo nuo plačiosios visuomenės akių. Bet visų pavo-jingiausia bandymų kelią pasirinko popie-riuo gadintųjų stažas su jų viršininku, nepa-liaujamai pypkę žindančiu. Šitie atributai kas savaitę verda visokių pasukų ir plūtkų musą, visa tai įilijodami koridoriuje ant skelbimų lentos ir užrašę „Beniamio Dalio“ bandymas Nr. toks tai, stebi iš tolo į spinduliuojantį atomą ir galvasudiskai apysėsi. Taigi, tie ant sienos kljuoti bandymai taip ir purto mūsų stovyklos gyventojus. Kuo pasibaigs šita mokslinė misterija sunku iš anksto pasakyti, bet kad kol kas padarius piliečių neigiamai veikla - faktas.

Stai, anądien eina tuo prakeiktu koridorium toks atletiško sudėjimo vyrukas ir staiga pa-tenka į „Beniamio Dalio“ atomo spindulia-

vimo sferą. Sustojo ir žiūri barsuko akimis į mirgančią reakciją. Iš lėto išbala žandai pradeda virpėti ir klibėti:

- Vienybė suardyta, išpuiskota ...
Po to gauna vidurių užkietėjimą ir siaubin-gais žingsniais pasišalina. Kitus tas veikia kitaip: žandus suparalizuoja, gauna juoko isteriką pykėlo ir kollojimosi epidemijon paskaista ir t.t. Stokių faktų akivaizdoje prieš atslisťojų padoriūji visuomenės pusė. Reikia pašalinti netvarką. Buvo parbošta atō-minė nota Unrrai, bet neįtelligentiška visuō-menės pusė hesutikō ant tos nōtos pasirašyti. Sako, nekultūringa visą laiką nōtomis vari-liotis. Oana, girdi, joml, šaudosi didieji pa-saulio politikai. Nereikia įtemis daryti konkū-rencijos. Ir tokiu būdu išdygo kultūringa kovos priemonė: vos tik pasirodō tas siēni-nis atominis baubas, tūjati jį aplėdžiantie rinkline draskytojų energija. Kaip mat visa laboratorija supliūktā ir virsta menkučiais atominiais skudurėliais. Iš pradžiū dar kai kas bandė spirtis, paskiau kapituliavo ir šiandien išosų stovykloje iš naujo tvarkā at-statyta: kortozinkai laisvai tešia savo bān-dymų serijas, plotkininkai ir gandonesiai

kasdien leidžia atominius balionus, o sama-goninė tyrimų stotis gamina pagerintō rū-sies brogā. Kultūrinis pulsas karštai funk-cionuoja. Užtat ramybė ardančios jėgos ap-siramino. Ir viską padarė atomine energija. Kitos išeitės nebuvo. Prieš atomą nepa-pūsi! Seivokas.

PRANCŪZŲ SPAUDA APIE LIETUVIŲ TREMTINIŲ LIKIMĄ

Zinoma Lietuvos bieliūlio Henry de Cham-bon redaguojamas prancūzų žurnalas „Re-vue Parlementaire“ birželio 1 d. numeryje išspausdino straipsnį apie tragiską Lietuvų tremtinių Sibire likimą „La situation des Déportés en Sibirie“. Jame smulčiau apra-somos tos baisios sąlygos, kuriose šiaurės Sibiro koncentracijos stovykloje buvo kalina-mas ir mirė buvęs Lietuvos respublikos Pre-зидентas Aleksandras Stulginskis su dar 1.800 kitų lietuvių tremtinių. Straipsnio pabaigoje pareikiama, kad lietuvių tauta kaltina Sov. S-gā už masinius lietuvių naikinimus. Tarp-tautinis tribunolas Nuernberge, kuriame dā-lyvavo ir Sov. S-gos atstovai, visai pripa-žino, kad tokie nekaltų žmonių masiniai nai-kinimai yra didžiausias nusikaltnmas prieš žmoniškumą. Tuo tarpu toks masinis baltų tautų naikinimas dabartinėje sovietų okupaci-joj pilnu tempu tęsėvykdomas. (E)

Jis sporto gyvenimo

KRĖPSINIO ZAIDYNĖS KEMPTENĖ

Atžymėdamas savo veiklos metines, biržė-lio 14-15 d. d., Kempteno GSK buvo suruo-šęs krepšinio žaidynes, kuriose dalyvavo ke-turios stipriausios lietuvių komandos. Malonu buvo patirti, kad žaidynėse pasirodė mūsų reprezentantai - Kempteno Sarūnas. Dėl šios komandos likimo paskutinėmis savaitė-mis buvo pasklidę gėda daug įvairių kalbų. Siaip ar taip, Kempteno Sarūnas egzistuoja ir negalvoja lengva ranka išsikirsyti. Tiesa, praėti savaitgalio žaidynėse sarūniečiai su-komplektavo tik penkių žaidikų komanda, nes keletas vieneto narių yra laikinai išvykę. Vis dėlto ir penki pasiryžėliai atlaikė savo se-nasias pozicijas ir tuo pačiu prabloskė daug gandų.

Po įprastinių atidarymo kalbų pirmąsias rungtynes žaidė Scheinfeldo Kovas - Kem-peno GSK. Sukaktuvininkai sužaidė labai at-kakliai ir koviečiams užkūrė gerą pasipriesi-nimą, nors iš kitos pusės Kovas, atrōdo, ne-išvyskino viso savo pajėgumo ir pasitenkino kuklia pergale 48-40 (21-12).

Kitose rungtynėse Kempteno Sarūnas žais-mingai supylė Tiubingeno ASK Vyč 76-30 (29-13). Pasekmė per didelė ir nepavai-duoja abiejų varžovų pajėgumū. Studentai žaidė be Saladžiaus ir paliko blankų vaizdą, nesirūpino dengimu ir sarūniečiai manevra-vo kaip tik norėjo.

Dėl trečios vietos atkaklioj dvikovėj susi-liko Kempteno GSK - Tiubingeno ASK Vy-tis. Atvykus Saladžiui, tiubingeniečiai pasiro-dė žymiai geriau ir pradžioje prieš GSK iži-kienciali pirmavo (buvo pasiekę 9-tsk. skir-tumų). Antram kėliny daugiau pasireiskė GSK ir jiems pavyko laimėti 25-21 (7-12).

kas dėl jos buvo pasakyta. Pasirodė neberėkėjo. Ji pati daug dau-giau man papasakojo. Vos tik įžengiau, tuojau prišoko ir karštai pasnibždom pradėjo:

- Dievo malonė, kad dar taip! Tik pamanyk, Zinute, kur mes būtumėm paklūvusios? Juk tai užsienio šnipų organizacija! Tikrai šnipų! Jau dabar viskas išaiškinta ir atidengta. Čia didžiausias mūsų kariuomenės štabo nuopelnas. Tik pamanyk, kaip gudriai ir sukta! veikiamai Mes gaudom ir skaitom visokias knygeles apie šnipų pinks, o tuo tarpu nė kiek neįdučiam, kad jie čia pat sukā-si aplė mus. Dabar galas! Įsakyta jiems tučiuojau įsikraustyti. Stai tau, Zinute, ir monumentalus filmas iš mūsų gyvenimo.

Aš taip buvau paveikta, jog nebegalėjau nei daug kalbėti nei ilgai pasilikti. Tuojau nuskūbėjau pas Grigorijū Maksimovičū. Iš tikrųjų, jis kraustė lagaminus ir rengėsi kelionėn. Be galō susi-jaudiniui paklausiau: „Ar teisybė, ką žmonės apie juos sneka?“

Jis nusijuokė ir ramiausiai pasakė:

- Aš žinau, ką dabar tamsta turi galvoje. Bet tai gryniausias šmeižtas ir melas. Nenori tie lietuviai - nereikia. Dabar mes ne-trukus vyksim į Balkanų kraštus. Laikiniai sustosis Berlyne, ten tamsta sušasi mus. Stai palieku adresą. Labai gaila, kad negali tamsta drauge su mumis išvykti, nes mes jau šiandie priversti esam palikti šią teritoriją. Tačiau tamsta būk tvirta ir pasitikėk mano garbės žodžiu, kad aš pats nesu jokioj nešvarioj organizacijoj ir tamstos niekad nenorėčiau panašiai įvėlti. Prašyčiau, kaip galima greičiau, pasifuošti ir atvykti. Taigi, nesakau sudieū, bet - ligi pa-simatymo!

Aš pasitikėjau savo tėvyniečio žodžiais ir nutariau pabandyti-naujos gyvenimo laimės.

Apkytėjō čia man žmonės ir visi kiti dalykai. Rasiu toliau ką nors geresnio ar nerasiu, šiandie bėnt džiaugiuosi, kad bus visai kita aplinkumā. Atsikvėpsiu šviežiu oru ir iš nauja pradėsiu tvarkyti savo gyvenimą. Tikluosi, kad ten nei mano praėtis nei kilmė nebeturės tos skaudžios reikšmės.

Uždarau dabar šį mano užrašų sąsiuvinį ir skubiai regiuosi ke-lionėn. Kada vėl atversiu naujo sąsiuvinio lapus, išties, šiuo metu nieko pasakyti negalū.

Abu varžovai buvo verti vienas kito ir rung-tynės praėjo korektiškai.

Baigminėse žaidynių rungtynėse į aikštę išėjo Scheinfeldo Kovas - Kempteno Sarū-nas. Tai buvo žaidynių kulminacinis etapas. Rungtynės buvo didelės įtampos, permainingos ir sukaustė žiūrovų dėmesį iki baigmi-nio švilpuko. Po didžiū pastangų Kempteno Sarūnas laimėjo 39-35 (21-24). Sarūniečiai puikiai mėtė, be to, kondiciniai buvo geriau paruošti. Scheinfeldo Kovas pasirodė kaip stiprus vienetas, savo pajėgumu nuo repre-zentantų ne taip jau daug skyrysis. Reikia palinkėti koviečiams nasaus darbo, kuris juos gali išvesti į naujas aukštumas, o šį kartą galinās pasidžiaugti, kad Kovas buvo garbin-gas pralaimėtojas.

Taškai: Kempteno Sarūnas: Norkus II (16), Puzinauskas (8), Bagdonas (7), Norkus I (4), Mackevičius (4); Scheinfeldo Kovas: Gru-zauskas (10), Lauraitis (8), Birutis (8), Gry-bauskas (6), Gaillius (3). Teisėjavo Andriūlis I ir Sventickas.

Po žaidynių, buvo įteiktos dovanos. Kiek-viena iš dalyvaujančių komandų buvo atliki-kamai pagerbta, ir Kempteno GSK šventė li-kō praėty, kaip mielas, jaukus prisiminimas.

PAGALIAU KRĖPSINIO PIRMENYBĖS!

Su neslepiamu pasitenkinimu visi krepšinin-kai ir krepšinio mėgėjai sutiko žinią, kad jau nuo liepōs 1 d. vyf. krepšinio komitetas numato pradėti krepšinio pirmenybės. Mintis tokias pirmenybes suorganizuoti nėra nauja ir panašiomis viltimis krepšinininkai jau ne pir-mėji metai gyvena. Praėta rudenį apie tai buvo rašyta ir spaudoje, bet praėjo daug mė-nesių, kol mintis įgavo konkrečias formas. Vyf. krepšinio komiteto sprendimu, yra sūda

ryta L kl., kur pakviestos aštuonišios iškilėnės mūsų komandos. Be dviejų krepšinio didžiū-nų, Kempteno Sarūno ir Scheinfeldo Kovō, L kl. etiketę gaunā Tuebingeno Vyčis, Dilinge-no SK, Kempteno GSK, Hanau Perkinas, Wuerzburgo Vyčis, Goetingeno SK. Sesios komandōs yfā iš amerikiečių zonoos ir po vie-nā atstovā iš prancūzų (Tuebingenas) ir āng-lų zonoos ((Goetingenas).

Reikia laukti, kad visi organizaciniai re-ikalai pavyks darniai sutvarkyti ir bėnt bir-želio 29 d. numatomos pirmosios rungtynės. Bus rungtyniaujama halėse. Kai kur tų ha-lių nėra, tad žaidimas teks koncentruoti tose vietovėse, kur yra palankesnės sąlygos. Šiaip ar taip, užsimota didžiam reikalui ir tai iš visų pareikalūs nemaža pastangų. Žinant mūsų krepšininukų entuziazmą ir ryžtingumā, galima tikėtis, kad pirmenybės praveši pa-vyks ir taip bus gražiai pasitarnautā mūsų krepšinio lygiui palaikyti ir kelti. Čk.

SU FUTBOLU PER PASAULĮ

Futbolas vis daugiau susilaukia populiarū-mo ir jungtinėse Amerikos Valstybėse. Atro-do, amerikiečių tarpe įvyko persilaužimas ir futbolas, užjūryje vadinamas soccer, jau įves-tas į mokyklas. Mokyklinės komandos yra sudarytos keturiomis grupėmis: nyktukų (8-11 metų), jauniklių (12-15 m.), jaunių (16-19 m.) ir vyrų (virš 20 metų). Neseniai JAV viešėjo vienā Palestinos vienuolikių ir jos rungtynės su New Yorko All Stars (11-0 palestiniečių naudai) sutraukė 65.000 žiūro-vų (rekordas!). Iškiliausias JAV futbolo ko-manda yra Cikagos Maroons, kuri dar šią vasarą ketinā atvykti į Europā pasimokyti.

Sveicarų gynikų pōra, Steffen - Gygers, dabar bėnt pati geriausia visame kontinente. Praėta sezonā Steffen yra žaidęs ānglų Chelsea, o dabar vėl grįžo į savo tėviškę. Abu startuoja už Cantonal Neumberg vienuolikę. Gyger (25 m.) yra gimęs Berlyne, savo lai-ku yra buvęs policininku, o dabar vėšbučio savininkas. Steffen (23 metų) yra kilęs iš ma-žō-Jura kaimelio ir iš profesijos ūkininkas.

Anglų futbolininkai tarpvalstybinėse rung-tynėse savo žemėje ir toliau lieka nenugalimi. Nepavykus likusios Europos rinktinėi ir prat-ėjų elitui, prisimename, kad savo laiku tik tris kartus buvo rimčiau pagrasinta ānglų di-dybei. 1932 m. austrų Wunderteam pralaimė-jo tik 3-4, po to Cekoslovakija sugebėjo pra-laimėti 4-5 ir pasaulio meisteris Italija taip pat išvėrė 2-3. Po pastutiniojo karo pran-čiai patį pajėgē sužaišti 2-2. Tai ir bus vienintelės lygiosios.

1949 m. Rio de Janeiro įvyks ketvirtosios pasaulio futbolo pirmenybės. Jose galės dā-lyvauti mėgėjai, pusiau profesionalai ir tik-rieji profesionalai. Į baigminius žaidimus suvažiuos šesiolika vienuolikių. Dvi iš jų jau dabar žinomos - Italija (pasaulio meis-teris), Brazilija (rengėjai). 1949 m. pirmē-nybės numato dalyvauti ir D. Britanija su Sovietų s-ga, tad šį kartą jau tikrai bus pa-saulio pirmenybės, kuriose savo pajėgumā rōdys visi iškilieji futbolo kraštai. Pirmosios pasaulio futbolo pirmenybės buvo 1930 m. Montevideo ir baigmėje susikibo P. Ameri-kōs galianai: Urugvajus - Argentina. Urug vajus laimėjo 4-2. Po keturių metų Italijoje meisterio vardu pasipuošė šeiminkai įvel-kę Cekoslovakiją 2-1. P. Amerikos didžiū-nai šiose pirmenybėse nedalyvavo 1938 m. Italija antrą kartą laimėjo meistrytę lai-mėjusi prieš Vengrijā 4-2. Nei britai, nei rusai iki šiol pirmenybėse nedalyvavo (nebu-vo FIFA nariais). Brazilija šias pirmenybes nori praveisti didžiu stiliumi, kad tai būtų pati didžiausioji futbolo šventė visais laikais. K. Čk.

Pabaiga

Haunštatt
1947. 2. 13

Strattono įstatymo projektas turi priešininku

N.Y. Times W. birželio mėn. 8 d. numerįje patalpino Samuel A. Towerio straipsnį, kuriame narodomos kliūtys, su kuriomis susitikama Kongrese svarstant DP įsileidimą į JAV. Straipsnio autorius praneša, kad Kongresas, kuris stropiai svarstė apie laimingesnio pasaulio sukūrimą, norėdamas panaikinti pasaulio nesupratinimų židinius, pagaliau šią savaitę pradėjo svarstyti benamių, kenčiančių Europoje, DP klausimą, nežinint, ar tai, kad dalis kongreso narių buvo nerangūs, skeptiški ir indiferentiški šiuo klausimu. Tačiau, palyginus su Kongreso užsėsusiu iki šiol neveiklumu, autorius laiko tai didele pažanga. Debatas dėl šio Strattono įstatymo atidarė Rūmų Juridinis pakomitetas. (Plačiau apie Strattono įstatymo projektą žiūr. „Mintis“ Nr. 57, š. m. gegužės 27 d.)

S. A. Toweris nurodo, kad išvietintų asmenų yra tik truputį daugiau kaip 1 milijonas — iš kurių 850.000 Vokietijoje, 480.000 Austrijoje ir likusieji Italijoje. Jie gyvena daugiausia stovyklose. Iš jų yra 65% katalikų, 20% izraelitų ir 15% protestantų. Lenkų yra 30%, 17% baltų, 7% jugoslavų, 20% žydų iš įvairių valstybių, likusieji yra ukrainiečiai, rusai ir be pilietybės.

Autorius rašo, kad yra keturi būdai benamių problemai išspręsti:

1. priverstina repatriacija,
2. įjungimas į vokiečių ūkį,
3. palikimas neaprežtam laikui stovyklose,
4. įkurdinimas JAV, Lotynų Amerikoje ir įvairiose kitose valstybėse.

Rusai nori pritaikinti pirmąjį DP problemos sprendimo būdą. Jims pritaria ir kongreso nariai iš pietų ir vidurio — vakarų.

Okiskai galvojančieji Kongreso nariai, o taip pat ir Strattono rėmėjai nurodo, kad

išvietintųjų išlaikymas stovyklose slegia amerikiečių mokesčių mokėtojus, todėl turi būti surastas tinkamesnis šios problemos sprendimas.

Labiausiai šiam įstatymui priešinasi Amerikos Legionas ir Amerikos Revoliucijos Dukterų Organizacija. Jos vadovauja opozicijai.

Ekonominės priežastys, kurios kalba prieš imigracijos įstatymo sušvelninimą, nurodomos — darbo ir butų stoka.

Už sušvelninimą imigracijos suvaržymų, ypatingai kas liečia DP, yra prezidentas Trumanas, Valstybės, Karo ir Darbo Departamentai (Ministerijos), daugybė tautinių organizacijų ir neseniai sentimentu pagauti Amerikos Darbo Federacija ir Pramonės Organizacijų Kongresas.

Aplamai norima, kad JAV parodytų pavyzdį ir kitoms valstybėms priimdamos atitinkamą skaičių išvietintų asmenų. Šią motyvą, kaip labai svarų, įvairiomis progomis iškelia atsakingi JAV asmenys. Strattono projektas, o taip pat ir kiti kaip respublikonų, taip ir demokratų siūlymai remia DP įsileidimą į JAV, nes keliu, tinkamesniam šios problemos išsprendimui, šiuo metu kaip ir nebegirdėti. Tuo labiau, kad ir JT priverstiną repatriaciją pasmerkę.

Po tiek skurdo, vargo ir skriaudų metų kiekvienas DP puoselėja viltį ir ramesnį ir pastovesnį gyvenimą ir savo praktiku uždirbtą duoną. JAV paskutiniu metu taip energingai besimanzios tvarkyti skurdę paskendusiai Europai, o kartu ir visą pasaulį, — neaplenks, atrodo, ir išvietintų asmenų ir jei ne visus, tai bent žymią dalį priglaus savo laisvės šalyje, rašo minėtame straipsnyje G. A. Toweris. (M.V.)

JAV NEBELAUKS SOVIETŲ PRITARIMO

Vašingtonas (Dena). Respublikonų senatorius Vandenbergas kalbėdamas senate pasakė, kad greitai JAV bus priverstos sudaryti separatine taika su Vokietija ir su Austrija, o taip pat ir tarptautinės atominės energijos kontrolės sutartį be Sovietų S-gos pritarimo.

JAV negali yis ilgiau laukti sovietų uendradarbiavimo ir jų pritarimo stabilizuojant Vakarų ir Vidurio Europos sutvarkymą.

Dėl italų taikos sutarties ratifikavimo Vandenbergas išsireiškė, kad jei ta sutartis būtų neratifikuota, tai Italija atitektų komunistinės propagandos malonei ar nemalonei. Tos sutarties atmetimas turėtų blogų pasekmių Italijai, Europai, Jungtinėms Amerikos Valstybėms ir bendrajam taikos reikalui. Tas sukelto ir atėityje didelių abejonų: ar galima tikėti Jungtinių Amerikos Valstybių žodžiu.

Vengrų vyriausybės krizę Vandenbergas pavadino išdavikišku komunistiniu perversmu. Pakeitimas Nagy, kaip ministerio pirmiminko, Dinnyesu esąs teisėtai rinktos vyriausybės nuvertimo aktas. Iš to susidaro būklė, kad šis įvykis gali atsidurti prieš Jungtinių Tautų forumo sprendimą.

Ketina atsistatydinti de Nicola

Muenchenas. Italijos prezidentas de Nicola nutarė atsistatydinti. Kabineto nariai prašė prezidentą bent šiuo sunkiu Italijai laiku atsistatydinti savo nutarimu.

Londonas (BBC). Amerikos okupacinės valdžios pranešimu komunistiniai socialdemokratinis konglomeratas — SED — amerikiečių zonoje nebus leidžiamas, nes jis nėra laisvų būdu atsiradęs.

LIETUVA „TIESOS“ PUSLAPIUOSE

Tęsinys iš pereinio numerio

Iš straipsnio sužinom, kad šiuo metu Lietuvoje yra 10 respublikinių laikraščių — 400.000 bendro tiražo ir 30 apskrities laikraščių su 174.000 tiražu. Į šių laikraščių tarpą, atrodo, įtraukiami ir rusiškieji, kaip kad „Komsomolskaja Pravda“, „Sovietskaja Litva“ ir kt. nieko bendro neturintieji net ir su paprastu lietuvišku žodžiu.

Toliau bandoma pavaizduoti bolševikinės spaudos uždaviniai, su kuriais ir mums praveru susipažinti! Bene svarbiausias punktas — „Kova prieš buržuazinius nacionalistus, jų pragaistingos ideologijos demaskavimas, kolektyvinio propagandisto bei agitatoriaus veikla, Lenino — Stalino idėjų sklaidimas, tarybinė tėvynės meilė ir tarybinis patriotizmas“.

Nusiskundžiama taipogi kai kurių laikraščių nesjropumu, tikrųjų uždavinių nevykdymu.

Kaip tvarkomi tokie „neklauzados“, randame kitam „Tiesos“ numery, kur smarkiai puolamas LTSR Svetimo ministerijos mėnesinis žurnalas — „Tarybinė Mokykla“. Kalbinimai jam buvo pateikti pirmą — rugsėjo mėn. tada, kai plačiojoje tarybų tėvynėje į militus buvo sumalti žurnalai „Zvezda“ ir „Leningrad“. Jau tada atatinkami „kritikai“ konstatavo, kad „Tarybinės Mokyklos“ redakcija žurnalą išleidžia nereguliariai, nededa straipsnių iš „visuomeninės politinių disceptinių dėstyčių praktikos“, nekovoja su buržuazinių nacionalistų ideologija LTSR mokykloje“ ir — svarbiausia — per visą savo egzistavimo laiką nėra demaskavusi „nei vieno nacionalistinio lizdo, nei vieno kenkėjo“ ir nėra parodžiusi „buržuazinių nacionalistų dirbamo kenkiamo darbo“.

Po tokių apkaltinimų „T. Mokyklos“ redaktorai išsigando ir vienu balsu išpažino savo laikiną nuklydimą nuo partijos linijos. tuo pačiu pasizadėdami stropiau dabortis bolševikinės spaudos gairių ir visur vadovautis neklystančia VKP(b), kad ir jų neištikto tarybinių rašėjų likimas.

Sitokio turinio išpareigojimai buvo padaryti „Tiesoj“ 1946 m. spalio mėn. 20 d.

Dabar gi „Tiesa“ vėl konstatuoja, kad „T. Mokykla“ savo pasizadėjimų neištesėjo. Žur

nalas ir toliau nekėlia viešumon pasislėpusių buržuazinių nacionalistų, nekovoja dėl mokytojų kadrų grynumo, nepopuliarina tarybų valdžiai atsidavusių mokytojų patyrimu. Redakcinė kolegija netgi nesirūpina reguliariu žurnalo išleidimu: 1946 m. vietoj dvylikos numerių išleido keturis numerius, o šmet pradėjo kombinacijas su dvigubais numeriais. Baigdami, negailestingieji „kritikai“ taria galutiną žodį — „Žurnalo „T. Mokykla“ kolektyvas neįvertino kritikos, igno ruoja partijos ir vyriausybės uždavinius ir yra nutolęs nuo VKP(b)“. Todėl „T. M.“ redakcijai liepiama iš pagrindų išnagrinioti savo darbą, o Svetimo Ministerijai (žurnalas yra jos organas) patariama padaryti reikiamą išvadą.

Sunku pasakyti, kokias ir šį kartą išvadas padarys nelaimingieji „T. M.“ redaktorai, bet tas pavyzdys aiškiai parodo, kaip tarybų Lietuvoj suprantama spauda ir jos laisvė. Todėl sunku nesikvatoti, kai ta pati „Tiesa“ kitam numery, cituodama „Pravdą“, užsipuola amerikietį korespondentą dėl tariamų spaudos laisvės suvaržymų JAV už tai, kad pastarasis, komentuodamas prez. Trumano įsakymą patikrinti valstybės tarnautojų lojalumą, pareiškė, kad šis įstatymas yra nu kreiptas tik prieš komunistus ir kad komunistai tiktai tada tepradėjo kovą su fašizmu, kai... vokiečiai užpuolė Sovietų Sąjungą. Už šios teisius žodžius „Pravda“ amerikietį žurnalistą apšaukia... reakcionierium ir melagiu... .

Iš kitų charakteringesnių žinučių suminėtinas radijo mazgo įsteigimas Butrimonyse, Alytaus apskr. Gyventojų butuose įrengiami radijo taškai. Apie radijo mazgus mums, dar Lietuvoje būnant, teko daug girdėti — tai sąmoninga priemonė gyventojams uždrausti klausytis užsienio radijo ir vietoj jo piršti vietinį komunistų kontroliuojamą siustuvą. Taigi, ši tarybų tėvynėje plačiai praktikuojama priemonė dabar įgyvendinama ir Lietuvoje.

Pravartu pažvelgti į dabartinį Lietuvos teatrų repertuarą.

Vilniaus Dramos Teatras patiekia „Platoną Krečeta“, K. Simonovo „Rusu žmonės“,

Iš mūsų gyvenimo:

GEDULO SAVAITĖ

Memmingenas. Šį sekmadienį, birželio mėn. 16 d., pradėta gėdulo savaitė. 11 val. 30 min. buvo atlaikytos gėdulingos pamaldos, o 15 val. įvyko birželio 14 d. įvykių minėjimas. Šios birželio mėn. savaitės laike prisiminimą, kada per eilę metų griuvo ant mūsų tautos baisios nelaimės, suruošti emėsi iniciatyvos Liet. Moterų Komiteto Vadovybė.

Atidarydama minėjimą p. Juknevičienė jautriais žodžiais nusiųtė minėjimo reikšmę kviesdama minutei susikaupti ir pagerbti lietuvių tautos kraujo aukas. Be to kvietė aktyviai dalyvauti savaitės programoje.

Tai diėnai pritaikintą paskaitą skaitė p. Gintalas. M.V.

Memmingenas.

— Tautos gėdulo ir susikaupimo diena Memmingeno Aerodromo stovyklose buvo tin kamai paminėta. Iš ryto lietuviai, latviai ir estai skautai iškėlė vėliavas pusiau stiebo. 10 val. stovyklos koplyčioje kan. Prof. Steponavičius atlaikė pamaldas ir pasakė tai dienai pritaikintą gražų ir išpūdingą pamokslą. Pasiemelsta už trentinius ir sugiedota už mirusius „Libera“. Po pietų teatro salėje dienos minėjimo aktas. Visą programą paruošė vietos skautai.

— Unrra direktoriui reikalaujant, buvo įvykdyti stovyklos komiteto rinkimai. Išrinkti su mažomis išimtimis tie patys asmenys, kaip ir į bendruomenės komitetą. Tuo stovyklos gyventojai parodė, kad jie pilnai pasitiki savo išsirinktiems žmonėms ir remia jų teisėtus darbus.

— Iš Memmingeno stovyklose gyvenančių DP į Belgiją darbams užsirašė apie 120 vyrų, jų tarpe tik 4 lietuviai, visi kiti latviai ir estai.

— Unrros vadovybė visomis išgalėmis sten giasi privačiai gyvenančius lietuvius sugrūsti į stovyklas, perkelti juos gyventi į Bad-Woerishofeną. Nemaža dalis mieste gyvenančių lietuvių jau ten išvyko.

IS BAMBERGIEČIŲ GYVENIMO TRUMPAI

— Birželio mėn. 10 d. gastrolių tikslais Bambergą aplankė Miuncheno Ukrainiečių Tautinis Dramos Teatras, kuris 4-tosios stovyklos salėje pastatė dramaturgo Krapiwnickij 5-kių veiksmų istorinę dramą.

Pastatytoji drama „Belaisvis“ — (Newolnik) labai ryškiai pavaizduoja ukrainiečių sa vosios žemės meilę ir jų laisvės kovą prieš turkus. Veikalo siužetas labai artimas ir mūsų šių laikų dviasiai todėl ir dalis lietuvių su dideliu susidomėjimu sekė tos giliai patriotinės ukrainiečių dramos pastatymą ir jos puikią vaidybą, kurią su giliu išgyvenimu patiekė dramos aktoriai.

— Birželio 12 d. Bambergo lietuvių moterys buvo sušaukusios Lietuvos Moterų Komiteto steigiamąjį susirinkimą, kuris praėjo darnioje pasitarimų dvasioje ir darbingoje nuotaikoje. Čia p. Reklaitienė perskaitė Baltijos Moterų Tarybos raštus ir instrukcijas. Taipogi buvo apzvelgti duomenys gauti iš Baltijos moterų konferencijos, bei perskaitytos joje priimtos rezoliucijos. Ta proga bambergietės moterys išsirinko Komiteto valdybą, į kurią įėjo: p. Reklaitienė — pirmimininkė, p. Ulpienė — vicepirmininke, p. Urbanavičienė — sekretorė, p. Prancūknaitė — išdininke ir p. Galdikienė — amatų organizatorė. Lietuvių moterys nutarė su eiti į glaudų kontaktą su kitų tautybių Pabaltijio moterimis ir veikti bendromis jėgomis.

— Birželio 14 d. bambergiečiai atšventė Rimties ir Susikaupimo dieną. Dienos minėjimas buvo prarastas visų trijų Pabaltijio tautybių visuomenių drauge. 18 val. trečiosios lietuvių stovyklos rajone iškilmingai buvo pakeltos visų trijų tautybių vėliavos, po to vyko minėjimo posėdis. Čia visų trijų tautybių atstovai pasakė atitinkamas kalbas, pa gerbė išvežuosius pabaltiečius į Sibirą, žuvusiuosius ir dabar kenčiančius okupuotose tėvynėse. Po oficialiosios dalies, įvyko koncertinė meninė programa. Joje pasirodė latviai su estais, o taipogi Bambergo lietuvių choras, vedamas chorv. Paplausek. (pa)

Ruošiama plataus masto paroda

Bayreuth, Unrrai Area Team 1044 pritariant ir remiant, ruošiama net septynių tautybių DP paroda. Parodoje su savo eksponatais dalyvaus: lietuviai, lenkai, latviai, estai, rusai, ukrainiečiai ir žydai. Lietuvius parodoje atstovauja Bayreuthas, Bambergas ir Wunsiedelis.

Paroda bus pradėta birželio 28-d. ir ji tęsis visą savaitę laiko. Parodoje numatomas dalyvavimas gen. Clay ir kitų žymių žmonių. (pa)

Perkeltos 6 DP stovyklos

Pastaruoju metu amerikiečių zonoje eilėje Unrros apygardų pradėtas vykdyti mažesnių DP stovyklų likvidavimas ir jų perkėlimas į didesnes. Šiomis dienomis yra jau likviduotos Neuffeno, Nuertingeno, Oberleningeno, Kirchheimo, Mergentheimo ir Weiheimo stovyklos. Jos sujungtos ir sudaryta viena stovykla Schwebische-Gmueind. Be to taip pat likviduojama Fuldos stovykla; ją numatoma perkelti į Kasselį.

Mažesniųjų stovyklų perkėlimas į didesnes motyvuojamas tuo, jog privatiems asmenims priklausiusios nuosavybės grąžinamos ir jų patalpos negalintios būti panaudotos stovykloms.

Sekančiuose numeriuose pradėsime spausdinti naujausio Vyt. Alanto romano

„Pragaro pošvaistės“

ištraukas.

VISŲ APYLINKIŲ DEMESIUI!

Pabėgęs iš sargybų kuopos Macianskas Stasys, vadinas dar Maciansku, Juozu, Kem zūra, Juozu ir kitaip, yra daugelyje stovyklų ir kuopoje apvogęs mūsų tautiečius ir yra paieškomas. Kas žinotų, kur jis slepiasi, prašomas sulaukyti ir pristatyti vokiečių policijai.

PRANESIMAS

Stasys Pulkauninkas (23) Uchtė, Krs. Nienburg (Weser) Litauisches Lager, prašo Petrą Gruodį svarbiu reikalu pranešti savo adresą.

Vyt. Kasytis

UNRRa'os PAIESKOJIMŲ ĮSTAIGA AROLSENE PRIE KASSELIO ieško sekančių asmenų:

- JAUTAKAITĖ Saulė, 17 metų, gyv. Raseiniai
- JAUTAKAITĖ Marija;
- JAUTAKAS Vladas;
- JUSKEVIČIUS Juozas, 16 metų, gyv. Vilka-viškyje;
- JUSKEVIČIENE Marija, gyv. Gumbinėje;
- JUSKEVIČIUS Juozas, gyv. Gumbinėje;
- KAMENTAVIČIUS Vytautas, 16 metų, gyv. Tauragėje;
- KAMENTAVIČIUS Ona;
- KAMENTAVIČIUS Juozas;
- KAMINSKAS Jonas, 16 metų, gyv. Kybartai,
- KAMINSKAITĖ Teresė;
- KAMINSKAS Petras;
- KARPEL Miriam, 16 metų, gyv. Sauliai;
- KARPEL Chaja, 46 metų;
- KIAURAKYTĖ Elena, 14 metų, gyv. Tauragėje;
- SIMKAITĖ-KIAURSKIENE Valerija;
- KIAURAKIS Juozas, gyv. Rietave;
- KIRKUTĖ Leonida, 14 metų, gyv. Radviliskyje;
- KIRKUTĖ Leonida;
- KIRKUS Bronius;

mintis

„The Thought“ Lithuanian Newspaper
Licensed by Military Government * Editor — in — Chief and licensee: J. Vasaitis
*Printed by Druckerei u. Verlags-gesellschaft e.G.m.b.H., Memmingen.

Vyr. Redaktorius — leidėjas J. Vasaitis
Redaktorai: Henr. Zemelis ir Vl. Balsys.
Karo valdžios leista * Laikraštis išeina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais * Prenumerata mėn. RM. 10.—, atskiras Nr. 0.80 Rm * Ein. saskaita: Volksbank Memmingen e.G.m.b.H. Nr. 9149 ir Postscheckkonto München 14 210.

Adresas: „Mintis“, (13b) Memmingen, Schranneplatz 6, Laiskams: Memmingen. Postfach 110

Redakcija nesunaudotų rankraščių nesaugo. * Honoraras mokamas tik nuolatiniams bendradarbiams iš anksto susitarus * Pirmami skelbimai, tik iš anksto už juos apmokėjus. * Skelbimai iki 10 petto eilučių Rm. 20.— toliau už kiekvieną eilutę po RM. 1.50. * Redakcija ir administracijos kalbamos valandos kasdien išskyrus šventadienius, 9—12 val. ir 14—17 val. * Red. ir administracijos telef. Nr. 2677.